

§ 42 Svenska kyrkans kristna identitet

JULIA KRONLID:

Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till motion 2015:30. Det svenska samhället har under de senaste decennierna genomgått en djupgående omvandling med få motstycken i historien. Traditioner, gemenskaper, normer och moral har utmanats och luckrats upp och blivit alltmer flytande och föränderliga.

I detta föränderliga samhälle vill vi återskapa en kyrka som betonar värden som tro, tradition, trygghet och kontinuitet och som kan utgöra en fast punkt i en alltmer yttlig och osäker värld. Men i sin iver att försöka vara politisk korrekt och inte kränka någon annan religion anser jag, att Svenska kyrkan idag har blivit alltmer otydlig i sin kristna identitet. Kärleken till alla människor oavsett tro och bakgrund är grundläggande i den kristna tron, men det är inte detsamma som att vara otydlig i tron på förlåtelse och försoning genom Guds enfödde son Jesus Kristus, född av jungfru Maria, som genom döden och uppståndelsen gav möjligheten för alla människor att motta förlåtelse och frälsning.

Religionsfrihet är en viktig grundläggande mänsklig rättighet och det gäller även Svenska kyrkan. Det gäller även att tro på det kristna budskapet och vara trygg i den kristna identiteten. För inte länge sedan har det uppmärksammats att Sankt Jacobs kyrka i Stockholm erbjuder en kurs i kristen tro, men innehållet är inte bibelstudier utan koranstudier med en lärare i sharia. Naturligtvis skapar detta frågetecken och osäkerhet hos våra medlemmar. Ville man öka kunskapen om islam i Svenska kyrkan skulle man väl knappast kalla det i kristen tro. Biskop Eva Brunne har också föreslagit att man ska ta bort de kristna symbolerna i Sjömanskyrkan i Frihamnen, för att det ska bli mer inbjudande för besökande sjömän från andra religioner.

Kära kyrkomötesledamöter och biskopar! Ska vi börja skämmas över Kristi kors och krucifix? Då har det gått för långt. Vi ska välkomna människor från andra religioner att besöka våra kyrkor men inte genom att göra avkall på vår egen tro och bekännelse och plocka bort kristna symboler. Kristi kors symboliserar ju den självupppoffrande Jesus, som tog på sig alla våra synder, dog i vårt ställe och övervann ondskans och syndens makt och banade väg för alla människor att nå fram till Gud genom förlåtelse. Det kristna kärleksbudskapet är fantastiskt och jag är stolt över vad korset symboliserar. Den kristna tron världen över är utsatt. Våra kristna bröder och systrar i Mellanöstern korsfästs och dödas för sin tro och många kristna väljer hellre döden än att förneka sin tro. Så stark är tron.

I Sverige lever inte kristna under dödshot, men läget ser inte ut att bli enklare för kristna i Sverige. Med tanke på de fruktansvärda terrorbrott som skett i Beirut och Paris och som sker dagligen i Syrien och Irak står vårt samhälle och de värderingar det vilar på inför grundläggande utmaningar. I tider av prövning behövs en kyrka som inger trygghet och tillförsikt i vår kristna tro och inte osäkerhet. I den kristna trosbekännelsen som vi i kyrkor över hela Sverige ber tillsammans står det tydligt, att vi tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare. Vi tror också på Jesus Kristus, hans enfödde son vår herre, vilken är avlad av den Helige Ande och jungfru Maria. Att då börja tvivla på Jesu gudom genom jungfrufödseln är inte heller att skapa trygghet och tillförsikt i tider av prövning.

Kyrkoordningen uttrycker att Svenska kyrkans lära ska vara grundad i Guds heliga ord samt att kyrkans biskopar ska ansvara för att evangelium predikas rent och klart, svara för ledning och tillsyn och vårda och värna kyrkans enhet. Tack så mycket.

ARON EMILSSON:

Ordförande! Jag kan börja med att instämma i Julia Kronlids anförande. Hon nämnde mycket som jag tänkte nämna, så jag ska fatta mig lite kortare. Motion 2015:30 om vår kyrkas identitet är ju inte ny för i år. Den har behandlats med förenklad motionsbehandling och det är inte så märkligt. Däremot är problematiken och fenomenet vi pekar på högst aktuellt och levande i år lika väl som förra året. Det finns anledning ändå att under årets kyrkomöte kommentera och bifalla motionen. Således ämnar jag yrka bifall till motion 2015:30.

Vi är alla bekanta med att det svenska samhället under de senaste decennierna genomgått en djupgående omvandling och det med få motstycken i historien. Traditioner, gemenskaper, normer och värderingar har utmanats och luckrats upp och blivit alltmer flytande och föränderliga. Jag trodde inte att jag någon gång skulle behöva ta till de orden, men vår samhällsordning och det fördrag som utgör bindemedlet i samhällsgemenskapen utmanas på allvar. Det visar inte minst de senaste terrordåden. Jag är orolig över en negativ utveckling. Vi tror och menar att kyrkan kan spela en stor roll för trygghet och som fast hamn i en stormig tid, att i den betona värden som tro, tradition, trygghet och kontinuitet som kan utgöra en fast punkt i en alltmer yttlig och osäker värld. Det behövs nu mer än någonsin. Många upplever att Svenska kyrkan idag börjat bli alltmer otydlig i sin identitet och det måste vi fånga upp oavsett inställning i frågan.

Vår kyrkas verksamhet vilar på fyra ben, gudstjänst, undervisning, mission och diakoni. De här fyra grundstenarna bör lyftas fram och vara en prioritet för all vår svenska kyrkas verksamhet, vilket det också är på församlingsnivå. Men det är ofta osynligt utåt i tolkningen, kommunikativt, på nationell nivå. Vår kyrka tappar medlemmar och ska vi locka medlemmar igen bör dessa grundstenar prioriteras, kommuniceras och utvecklas. Alltför ofta tar vi på oss rollen som politiska opinionsbildare på bekostnad av att tydligt förmedla att det kristna budskapet står för trygghet och trovärdighet. I dagens föränderliga samhälle behövs inte en osäker kyrka som är otrygg i sig själv utan, som sagt, en kyrka som kan utgöra en fast punkt i en föränderlig värld och vara en trygg hamn för människors liv och val.

Utskottet anser i sitt yttrande att inget har förändrats som bör ändra kyrkomötes inställning och möjligen inte i motionens stavelse. Men kyrkans riktning mot en mer konturlös identitet har bara accelererat på flera håll. Det är faktiskt så att många kyrkogångare upplever detta. Det är inte mer än en vecka sedan jag hade ett samtal, där jag lyssnade in synpunkter från vanliga gudstjänstfirare efter ett kyrkkaffe. Då lyftes precis samma fråga upp. Detta måste vi kunna lyssna till, analysera och identifiera. Tack.

AXEL W KARLSSON:

Ordförande! Det är ju intressant att nomineringsgruppen Sverigedemokraterna tar upp detta med kyrkans identitet. Jag tycker i och för sig att det är ett utmärkt initiativ. Det finns dock vissa problem inne i denna nomineringsgrupp som gör att kanske man får jobba lite grand hemmavid också. Ett symptom på att Sverigedemokraterna har problem med Svenska kyrkans identitet är det fanns en kyrka som hette Fädernas kyrka inom Sverigedemokraterna som skulle organisera de kyrkligt och kyrkopolitiskt intresserade. Den ströp partisekreteraren för några år sedan med motiveringen att det kan bli ett parti i partiet och det går ju inte.

Nomineringsgruppen Sverigedemokraterna är unik genom att ha uteslutit två stycken ledamöter av kyrkomötet efter varandra.

ORDFÖRANDE LEVI BERGSTRÖM:

Detta ärende handlar alltså om Svenska kyrkans kristna identitet, och det är det som Axel W Karlsson begärt ordet för.

AXEL W KARLSSON:

Är det en tillrättavisning eller hur ska jag uppfatta det?

ORDFÖRANDE LEVI BERGSTRÖM:

Jag tyckte du var inne och pratade om ett annat sammanhang.

AXEL W KARLSSON:

Så man kan inte få säga att ett parti behöver jobba med sin egen syn på Svenska kyrkans identitet?

ORDFÖRANDE LEVI BERGSTRÖM:

Det kan du säga till företrädare för partiet i ett annat sammanhang och inte från talarstolen, när nu ärendet inte är det utan när det är kyrkans kristna identitet.

AXEL W KARLSSON:

Okej, allright. Då får jag lyssna på det. Det fanns kanske mer sakupplysningar som borde lämnas, men tack då för ordet så länge.

BISKOP MIKAEL MOGREN:

Ordförande! Jag vill börja med att hålla med motionärerna om det som sagts att världen står i stark förändring. Det märker vi på den flyktingvåg som just nu sköljer över oss över hela västerlandet och påverkar oss i djupet. Däremot vill jag kraftigt ta avstånd från det som sägs om konturlösheten, därför att följderna av den här nya situationen tycks ju vara att vi blir tydligare i konturerna. Det märks först som så ofta på ungdomar, som nu mycket mer än tidigare säger att de är kristna, för de har mött muslimer andra trosbekännare i sina klasser och då blir man tydlig i sin egen identitet. Det där har vi bara sett början av och det märks också i Svenska kyrkans församlingar. Vår identitet blir tydligare av att möta människor som inte har vår identitet.

På dopets grund har vi gemenskap med alla kristna. Vi är inne i kyrkans kropp, i Kristi kropp. Vi är en djup och innerlig gemenskap, men det finns ingen motsättning mellan den gemenskapen och den samhörighet som vi har med alla människor. Att möta muslimer, judar, buddister i samtal, delande, att bygga ett gemensamt samhälle – det är en självklar del av att leva i sitt dop.

JULIA KRONLID (REPLIK):

Jag har då en fråga. Det låter ju lite som att du håller med i att det är viktigt att framhålla den kristna identiteten och kanske extra viktigt i möte med andra religioner. Varför kan man då inte bejaka motionen och kanske, om man inte kan bifalla den, i alla fall lyfta fram vikten av Svenska kyrkans kristna identitet. Och om det nu skulle vara så att vi var på väg att bli tydligare, hur kommer det sig då att vi ska plocka ner kors på Svenska kyrkan eller att vi, när vi inbjuder till en kurs i kristen tro, ska undervisa om koranen? Det händer ju ändå saker i Svenska kyrkan som gör att människor känner en osäkerhet. Jag har pratat med flera bekanta som har

lämnat Svenska kyrkan, inte på grund av att den har blivit för kristen utan snarare tvärtom, och att de har blivit väldigt besvikna. Det måste vi ta hänsyn till.

BISKOP MIKAEL MOGREN (REPLIK):

Jag skulle önska att det här inte bara handlade om vilka ni har talat med utan lite källkritik. Det finns medialt stort uppblåsta saker om kors som har tagits ner och så, men det är ju bara detaljer som ni gör till helheter och vi ska ta beslut utifrån det. Vår identitet kan ju inte byggas på mediedrev. Sedan har vi uppenbarligen olika uppfattning om hur man bygger identitet. Jag är övertygad om att vi bygger oss starka i vår identitet i mötet med andra, och det sker just nu. Den flyktingvåg som just nu sköljer över oss får till följd att vi stärks i vår identitet.

JULIA KRONLID (REPLIK):

Om det är viktigt med den kristna identiteten och att vara tydlig med den, finns det ju heller inga problem att bejaka motionen 2015:30. I stället står det i utskottets svar från förra året att man behöver tolka och göra budskapet tillgängligt till en ny verklighet och man framhåller behovet av en anpassning till en ny verklighet. Det här anser jag lämnar väldigt stort utrymme för en osäkerhet kring kyrkans identitet, bekännelse och lära. Jag vet inte riktigt vad det är det ska öppna upp för. Du säger att det är enskilda händelser, men när en ledare och förebild i Svenska kyrkan inte kan svara på om Jesus är född av jungfru Maria, är det klart att det skapar diskussion och osäkerhet hos våra medlemmar. Det har också jag fått vittnesbörd om det har lett till att människor har lämnat Svenska kyrkan.

BISKOP MIKAEL MOGREN (REPLIK):

Den här tolkningen som du tar upp är ju Guds levande ord, som när den träffar oss dels förvandlar oss men också förvandlar den värld den lever i och som måste förkunnas in i den värld som vi lever i och måste känna. Det är en tolkning som just nu är akut. Det är att vi borde ha fler människor i våra församlingar som kan tolka till arabiska, för väldigt många som går i våra kyrkor talar arabiska.

BISKOP EVA BRUNNE:

Ordförande! Julia Kronlid, jag utgår från att du inte var med om denna samtalskvällskurs i kristen tro i Storkyrkan, för i så fall skulle du ha vetat vad som där förekom. Jag tycker det är viktigt att sanningen inte förvrids i det här samtalet. Rubriken för kvällen var "Handlar koranen om hat och våld eller om kärlek och förlåtelse" och det var en lärare från Kista folkhögskola, själv muslim, som var inbjuden att tala om detta. Det var ett sätt att visa att muslimer sinsemellan är lika olika varandra som vi kristna sinsemellan är olika varandra. Det ingick som en del i en kurs i kristen tro, där vi i övrigt också studerade Bibelns texter. Det är viktigt att detta blir rätt.

Lösningen för oss är ju inte att vi bygger staket om oss själva och vår kristna tro, utan lösningen är att vi lyssnar på varandra. Religionsteologi handlar om hur vi förhåller oss till det faktum att det finns andra trosbekännare än kristna i vår värld och i vårt land. Det är en självklarhet och en skyldighet för oss att undersöka i vår tid.

Jag har själv varit kyrkoherde i Flemingsberg söder om Stockholm i 8 år. Den lutherska kyrkan var där i minoritet. Min tro och min identitet fördjupades väldigt mycket under de 8 åren, för att jag stod i dialog med andra trosbekännare och då i

positiv mening tvingades att själv fundera över min kristna identitet, min lutherska identitet. Det skedde i samtal och dialog och den dialogen stärker vår identitet. Tack.

JULIA KRONLID (REPLIK):

Åter igen verkar det ju som att vi är rörande överens om vikten av att stärka vår identitet och då tycker jag fortfarande det är lite tråkigt att man inte kan bejaka önskemålet som finns i motion 2015:30 utan att man i stället säger att vi behöver anpassa budskapet och förändra det till samhället. Givetvis ska man kunna framföra budskapet på olika sätt, men vi ska inte förändra budskapet i sig.

Jag skulle då vilja passa på att fråga eftersom vi ändå tog upp ett annat exempel. Varför är det viktigt att ta bort kristna symboler från en kyrka för att välkomna människor från andra religioner?

ORDFÖRANDE LEVI BERGSTRÖM:

Den replik du begärde var alltså på Eva Brunnes anförande.

JULIA KRONLID:

Okej, jag kan låta resten vara. Det vore intressant att få svar på det. Men om vi går till Eva Brunnes anförande om koranstudier är jag tacksam för en förklaring. Det skapade ändå reaktioner och det finns reaktioner. Oavsett vad vi står och säger finns det människor som reagerar. Hur skulle Eva Brunne möta de reaktionerna?

BISKOP EVA BRUNNE (REPLIK):

Reaktionerna läks ju med fortsatt dialog, det är ingen tvekan om det, men för att den dialogen ska kunna fungera är det ju viktigt att vi är sanningsenliga med vad olika program i Svenska kyrkan egentligen handlar om och inte berättar vad de inte handlar om.

STEN ELMBERG:

Ordförande! Jag talar för utskottet. Den här motionen, 2015:30, fick en förenklad behandling för att den fanns uppe förra året. Vi tycker inte det har skett någon avseendevärd förändring i denna frågeställning.

Svenska kyrkan har fortfarande sin Bibel och sina bekännelseskrifter och det står till och med i en lag om Svenska kyrkan om vår evangelisk-lutherska tillhörighet som är viktig. När man sitter i kyrkomötet som är det högsta beslutande organet i Svenska kyrkan i ämbetsfrågor, läronämnd och med förtroendevalda lekmän, kan man sedan 18 år ibland fundera på i diskussionerna vart vi är på väg. Det är kanske rädsla Julia känner, men det finns så mycket kloka människor som är fyllda utav Guds ande, där man leds på en rätt väg i det här sammanhanget. Och fortfarande betyder det, i ängslan av att våga möta mångfalden, att det handlar om att, visst, det var den barmhärtige samariern som hjälpte till och inte någon av de egna. Man kan säga att det idag handlar om att man i kyrkan både ska förstå och bli förstådd. Förstå och förstådd tar ibland sin tid. Låt oss tänka på att kyrkan hela tiden är på väg. Den har sitt sjökort, den har sin kompass. Den ska inte fastna i några grynnor och skär, för då kommer den att bli ett vrak till slut. Kyrkan är alltid på väg framåt.

Utskottet vill avslå motion 2015:30 med att det inte har tillkommit något nytt utan ser åter igen att frågeställningen inte är aktuell. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 84.